

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 11

*Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Правова держава: досвід, можливості,
механізми формування в сучасній Україні”,
м. Київ, МАУП, 24 квітня 2014 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2014

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 5 від 28.05.14)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ізнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
Ф. М. Медвідь, канд. філос. наук, проф.
О. В. Куроченко, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соціальних наук, проф.;
В. В. Утвенко, канд. іст. наук, доц.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф;
М. В. Чечетов, д-р наук держ. упр., проф.;
Н. П. Ярош, д-р наук держ. упр.

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 11: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Правова держава: досвід, можливості, механізми формування в сучасній Україні”, м. Київ, 24 квіт. 2014 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова) [та ін.]. — 2014. — 362 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

ЗМІСТ

Шконда В. В. Правова культура як детермінанта правової держави	7	Вакуліч Т. М. Ціннісний потенціал сім'ї як фактор національної безпеки	56
Шилов Ю. О. Генезис права й держави у світлі історії православної державності слов'ян.....	10	Вакуліч Т. М., Карачевська О. Л. Віктимність жінки як прояв залежної поведінки.....	63
Підналий В. Л. Актуальні проблеми філософії права ..	13	Выровой В. И. Духовність в контексті соціального управління	66
Пригунов П. Я. Основні напрями та механізми реформування правоохоронних органів України	16	Головченко В. В. Критерії розмежування правових актів за ознаками їх нормативності.....	70
Юлдашев А. Х. Концепція реформування местної влади.....	19	Головченко В. В., Головченко О. В. Медична етика як потенційне джерело права.....	75
Заросило В. О. Щодо зміни системи охорони громадського порядку та громадської безпеки в Україні	27	Гольцов А. Г. Сучасний світовий порядок: міжнародно-правові проблеми забезпечення.....	80
Недюха М. П. Корупція як соціально-правова категорія.....	34	Колпаков В. М. Самоменеджмент як фактор формування управлінської еліти.....	84
Калашнікова Л. Є., Лисак Х. Є., Рильцев Є. В. Психосоціальні основи людини свідомої.....	39	Комаров В. А. Соціальна справедливість і пенсійне забезпечення в Україні	89
Александров Ю. В. Щодо інституту індивідуальної амністії.....	43	Костенко І. В. Особливості використання персональних даних в процесі інформаційно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів	94
Алієва-Барановська В. М. Проблеми нормативно-правового регулювання ЗЕД суб'єктів господарювання в умовах трансформаційних перетворень	45	Костенко І. В., Лужецький Р. Л. Проблеми насильства в сім'ї і заходи протидії такому насильству дільничним інспектором міліції	96
Бандурка А. С. Кібербулінг – новітня загроза інформаційній безпеці особи	49	Костюк Т. О. Формування державного апарату України в умовах становлення правової держави	99
Бірдул Л. В. Нормативно-правова база управління персоналом	52		

ВІКТИМНІСТЬ ЖІНКИ ЯК ПРОЯВ ЗАЛЕЖНОЇ ПОВЕДІНКИ

Становлення і розвиток української державності, вип. 11, с. 63–65

Проблема особистості належить до числа найскладніших, ключових проблем суспільної науки в цілому. Саме тому зрозуміло, наскільки необхідний соціально-психологічний аспект вивчення особистості і розробка на цій основі рекомендацій з попередження становлення її на шлях можливої жертви, а також реабілітаційних заходів, що коректують і відновлюють особистісний потенціал. Незважаючи на достатньо високий рівень латентності формування віктимної поведінки жінок в сучасному українському суспільстві, стають більш ясними масштаби явища.

Феноменологія деструктивних форм міжособистісної взаємодії включає в себе залежні й співзалежні відносини як у рамках подружніх стосунків, так і поза ними, проявляючись у віктимній поведінці особистості жінки — потенційній здатності опинитися в ролі жертви образливих подружніх стосунків у результаті негативної взаємодії особистісних якостей із зовнішніми факторами, та характеризується відчуттям приреченості особистості жінки, пристосуванням до інцидентів та власного стану байдужості, почуттям нетерпимості до власних помилок, самозвинуваченням. У зв'язку з

цим, віктимна поведінка жінок у сімейних стосунках перетворюється на “трагедію цілого життя”, коли нічого не збудовано, але багато що зруйновано — душевне та фізичне здоров'я, можливості інших взаємин.

Міжособистісна залежність, яка виявляється первинною формою залежності, може реалізуватися у вигляді як хімічних, так і нехімічних залежностей, коли в останніх об'єктом залежності стає поведінковий патерн, а не ПАР. У західній літературі для позначення цих видів адиктивної поведінки частіше використовується термін “поведінкові адикції” [3].

Токсична любов описана П. Меллоді [4]. У дитинстві чимало людей одержали травматичний досвід відторгнення. Автор називає цей психічний біль, пов'язаний з відторгненням, “болем покинутої дитини”. Це первинне відторгнення має значний “токсичний” вплив на дитину, результати якого позначаються на всьому житті людини, у тому числі і в періоді дорослості. Первинний досвід відторгнення пов'язаний з переживанням і акумуляцією страху, гніву, сорому, відчуття пустоти, недостатньої любові до себе і прийняття себе. У дорослості людина з інфантильною травмою відторгнення праг-

не створити такі зв'язки з партнером, в яких вона “позбавляється” від ініціального страху. Одним з найважливіших захисних механізмів для тих, хто пережив інфантильну травму покинутості/відторгнення, є механізм фантазування. Це мрія про рятівника. Для жінок — це лицар, який з'явиться і покохає, додасть життю сенсу.

Для нав'язливої (невротичної) любові характерно: прагнення до зближення з партнером; надання партнерові статусу щонайвищого авторитету; очікування безумовного прийняття партнером. Структура невротичної любові складається з двох партнерів: прагнучого любові залежного партнера; незалежного партнера, який уникає любові [2].

Взаємини між ними визначаються як залежність одного партнера від іншого. Залежний має три особливості: він присвячує непропорційно багато часу і турбування людині, від якої залежить; цінує її більше, ніж себе і obsесивно зосереджений на ній; він нереалістично чекає від партнера безумовного позитивного ставлення до себе; мало піклується про себе і не відчуває власної цінності.

Головне переконання залежного індивіда полягає в тому, що партнер позбавить його від усіх важких життєвих ситуацій і розв'яже його головну екзистенціальну проблему “відторгнення” або знедоленості. Відчуваючи неможливість налагодження здорових стосунків із самим собою, залежний партнер прагне зближення з іншою людиною, вірячи, що вона в змозі і повинна зменшити внутрішній біль за допомогою безперечної любові, постійного інтересу

й опіки. При співзалежних стосунках в коханні, які не можна назвати взаєминами невротичної залежності, незалежний партнер не обов'язково перетворюється на щонайвищий авторитет для залежного партнера. Навпаки, залежний партнер може перетворити себе на вищу цінність, вимагаючи беззаперечної слухняності. Очевидно, що залежного партнера чекає розчарування: він ніколи не зможе вирішити за допомогою партнера свою базову проблему. Виникають амбівалентні почуття до партнера — любов (причому, любов як хвороба, як залежність) і ненависть, пов'язана з розчаруванням. Залежний партнер не може жити зі своїм партнером і, водночас, не може жити без нього [1].

Отже, міжособистісна залежність як прояв віктимної поведінки жінки ґрунтується на особливості структурної організації особистості, а саме: порушенні меж “Я”, що відбивається у нездатності диференціювати свої почуття й емоції, вступати в контакт із власними почуттями. Передумовою формування дебютних форм міжособистісної залежності як фактора віктимізації особистості жінки є такі особливості ранньої соціалізації: недиференційованість особистості членів батьківської сім'ї, дефіцитарність взаємин, заборона вияву потреб або інтересів дитини та труднощі їх імагінального задоволення через бідність фантазії як механізму психологічного захисту. У подальшому розвитку міжособистісної залежності спостерігається феномен “чорнильної плями”, коли відбувається генералізація міжособистісної залежності. Провідне значення у ге-

нералізації залежності має поширення базового почуття неповноцінності на сферу міжособистісних стосунків. Ключовою травмою в становленні віктимної поведінки жінок є травма позбавлення (уваги, любові) у ранньому досвіді особистості. Такі жінки схильні фіксуватися на ворожій стороні життя, причому джерелом агресії є близькі люди; регулятором міжособистісних стосунків є потреба відповідати нормативним уявленням батьків, прагнення до суперництва за любов і увагу батьків, прагнення “вислужити” любов близьких; у ранньому досвіді відзначається переважання негативних і амбівалентних почуттів.

Тому, у віктимних жінок спостерігається ідеалізація образу чоловіка, який наділяється авторитетністю, інтелектуальністю, кожний чоловік оцінюється як потенційний шлюбний партнер, разом з тим, важливим регулятором стосунків є страх осуду з боку чоловіків, готовність “служити” чоловіку. Образ жінки наділяється рисами тривожності, залежності, демонстративності, жіночності. У

стосунках жінки з віктимною поведінкою займають позицію “сплячої красуні”, яка орієнтована на пасивне очікування партнера, здатного актуалізувати її емоційність. Такі жінки мають труднощі у реалізації та асиміляції сексуальності, яка є зовні провоюючою та рестриктивною.

Література

1. *Гаранян Н. Г.* Замысловатый танец современной пары / Н. Г. Гаранян, А. Б. Холмогорова // Семейная психология и семейная терапия. — М., 2000. — № 1. — С. 3–11.
2. *Кочарян О. С.* Теоретичні принципи лікування токсичної любові / О. С. Кочарян, А. В. Коцар // Вісник Харків. держ. пед. ун-ту ім. Г. С. Сковороди. Серія “Психологія”. — Х., 2001. — Вип. 5. — С. 81–87.
3. *Хорни К.* Психология женщины: Пер. с англ. / К. Хорни; под ред. В. Старовойтова, А. Боковой, Т. Панфиловой. — М.: Эксмо, 2003. — 352 с.
4. *Mellody P.* Toksyczna miłość i jak się z niej wyzwolić / P. Mellody. — Warszawa: Jacek Santorski & Co, 1993. — 204 s.